

PsykiatriFondens Ungdomsprojekt

Statusrapport 2010

Et pilotprojekt, der har til formål at støtte sårbare og frafaldstruede elever på ungdomsuddannelser og produktionsskoler i Københavns og Frederiksberg kommuner, således at personlige problemer ikke hindrer gennemførelse af uddannelse.

Fra: PsykiatriFonden
Til: Bevillingsgivere og samarbejdspartnere
Dato: 31. januar 2011

Indeks

Resumé	s. 4
1.0 Indledning	s. 4
1.1 Baggrund	s. 4
1.2 Formål	s. 5
1.3 Succeskriterier	s. 6
1.3.1 Overordnede succeskriterier	s. 6
1.3.2 Undervisning	s. 6
1.3.3 Psykologisk rådgivning	s. 6
1.3.4 Opkvalificering af studievejledere og lærere	s. 6
2.0 Metode	s. 6
2.1 Målgruppe	s. 6
2.2 Strategi	s. 7
2.3 Indhold	s. 7
2.3.1 Organisering	s. 7
2.3.2 Personale	s. 7
2.3.3 Undervisning af unge	s. 7
2.3.4 Psykologisk rådgivning	s. 8
2.3.5 Opkvalificering af professionelle	s. 9
2.4 Synergi i forhold til fondens andre aktiviteter	s. 9
2.5 Koordinering og samarbejde	s. 9
2.6 Formidling	s. 9
3.0 Status	s. 10
3.1 Er målsætningerne for 2010 nået?	s. 10
3.1.1 Udviklingsaktiviteter	s. 10
3.1.2 Undervisnings- og rådgivningsaktiviteter	s. 10
3.1.3 Målsætninger, som ikke blev opfyldt	s. 11
3.1.4 Målsætninger, som delvist blev opfyldt	s. 11
3.2 Opsummering af resultater fra projektstart	s. 11
3.2.1 Kerneydelser	s. 11
3.2.2 Web og kommunikation	s. 11
3.2.3 Dokumentation og strategi	s. 11
3.2.4 Netværk	s. 12
3.2.5 Ansøgning om Ungdomsprojektets fortsættelse	s. 12

4.0	Evaluering	s. 12
4.1	Hvorfor virker det?	s. 12
4.2	Hvad er lykkedes?	s. 13
4.3	Sideeffekter	s. 14
5.0	Perspektiver	s. 14
5.1	Overordnede perspektiver	s. 14
5.2	Undervisning	s. 14
5.3	Psykologisk rådgivning	s. 14
5.4	Opkvalificering	s. 15
5.5	Netværk og samarbejde	s. 15
5.6	Referencegruppe	s. 15
5.7	Dokumentation	s. 15
5.8	Hjemmeside	s. 15
5.9	Presse og markedsføring	s. 15
6.0	Økonomi	s. 15
7.0	Konklusion	s. 16

Bilag

1. *Status elevundervisning*
2. *Status opkvalificering*
3. *Status psykologrådgivning*
4. *Oversigt over Ungdomsprojektets kontakter og deres brug af vores tilbud*
5. *Ungdomsprojektets referencegruppe*

PsykiatriFondens Ungdomsprojekt

Den 31. januar 2011

Status pr. 31. december 2010

Resumé

I 2007 igangsatte PsykiatriFonden Ungdomsprojektet, som har til formål at forebygge psykisk sygdom og mistrivsel blandt unge på hovedstadens ungdomsuddannelser med henblik på at mindske frafaldet.

En underviser, to psykologer og en projektkoordinator blev ansat pr. 1. september 2007 og fik til opgave sammen med afdelingslederen at videreudvikle og igangsætte projektet – herunder specificere et psykologtilbud til sårbare og frafaldstruede unge, udarbejde et undervisningskoncept og -materiale til eleverne samt undervisnings- og kursustilbud til studievejledere og lærere ansat på ungdomsuddannelserne. Aktiviteterne blev sat i gang i november 2007. I begyndelsen af 2008 blev endnu en psykolog ansat og en psykologpraktikant blev knyttet til projektet. I løbet af 2009 blev endnu to psykologer og en underviser ansat. Dermed er der dags dato to undervisere, fem psykologer, en projektkoordinator samt en afdelingsleder tilknyttet projektet.

Der har fra begyndelsen været en overvældende interesse for projektet, og efterspørgslen – særligt i forhold til den psykologiske rådgivning – var allerede de første måneder særdeles stor. Ved udgangen af 2010 har 91% af de skoler, der er omfattet af projektet, benyttet en eller flere af ydelserne, og 760 elever har været henvist til den psykologiske rådgivning. I alt er 5.591 elever blevet undervist i konceptet 'Tal om det', 'Rusmidler' eller 'Konflikthåndtering', 1.621 studievejledere og lærere er blevet opkvalificeret, og 501 elever er – eller har været – i et forløb hos psykologerne i rådgivningen.

Projektet har i perioden 2007-2010 været et gratis tilbud til alle ungdomsuddannelsesinstitutioner i Københavns og Frederiksberg kommuner; finansieret af Indenrigs- og Sundhedsministeriet, Socialministeriet samt Undervisningsministeriet. Projektet er organisatorisk placeret i PsykiatriFondens Børne- og Ungeafdeling.

1. Indledning

1.1 Baggrund

Andelen af unge, som falder fra en ungdomsuddannelse, er ca. 20%. Ca. hver fjerde unge, som falder fra, begrunder frafaldet med personlige problemer. De unges personlige og sociale problemer er desuden – i en undersøgelse lavet af Uni•C – blevet identificeret som en af de største barrierer for øget gennemførelse på uddannelsesområdet (*Frafald på de gymnasiale uddannelser*, Uni•C 2009).

Samtidig med, at personlige problemer i dag er en af de største barrierer for gennemførelse af en ungdomsuddannelse, forudsætter den politiske målsætning om, at 95% af

en ungdomsårgang i 2015 gennemfører en kompetencegivende ungdomsuddannelse, at stadig flere unge med behov for særlig støtte skal påbegynde en uddannelse.

De fleste unge i Danmark trives. Men et stort mindretal mistrives og har psykiske problemer i varierende grad. Skolebørnsundersøgelsen fra 2006 viser, at 17% af de 15-årige dagligt har et eller flere symptomer på mistrivsel såsom tristhed, nervøsitet, søvnproblemer, irritabilitet eller mere fysiske symptomer såsom ondt i hovedet, mave eller ryg (*Skolebørnsundersøgelsen 2006*, Institut for Folkesundhedsvidenskab, Københavns Universitet 2007). Stress og forventningspres er også udbredt blandt målgruppen. Ifølge Dansk Center for Undervisningsmiljø føler 8% af eleverne på ungdomsuddannelserne sig altid stressede, mens 18% føler sig stressede det meste af tiden (*DCUM's Termometer-data*, www.dcum.dk).

Forskellige former for risikoadfærd er udbredt i ungegruppen. F.eks. viser en undersøgelse udført blandt 3.000 gymnasielever i hovedstaden, at over 20% har skadet sig selv med vilje – 16% inden for det sidste år (Møhl/Skandsen, 2009 – upubliceret). Ifølge Sundhedsstyrelsen har en fjerdedel af de 16-20-årige piger en adfærd i forhold til mad, krop og motion, der indebærer en risiko for udvikling af spiseforstyrrelser (*Spiseforstyrrelser*, Sundhedsstyrelsen, 2005). Ca. 10% af de unge har et storforbrug af illegale stoffer – de fleste af hash, men amfetamin og kokain er også udbredt. Unge med tegn på mistrivsel (f.eks. ensomhed, selvskadende adfærd og selvmordstanker) svarer i højere grad end andre, at de har svært ved at tale med voksne om problemerne (*Unge tryghed og trivsel i Frederiksberg Kommune*, CEFU, 2008).

Regeringens målsætning om, at 95% af en ungdomsårgang skal gennemføre en ungdomsuddannelse, går fint i spænd med tanken om uddannelse til alle. Det er naturligvis en god målsætning, men den vil medføre flere udsatte unge på ungdomsuddannelserne og forudsætter således en skærpet indsats, hvad støtte og rådgivning angår. PsykiatriFondens Ungdomsprojekt er netop sådan en skærpeelse.

1.2 Formål

Formålet med PsykiatriFondens Ungdomsprojekt er:

- At støtte elever under uddannelse, der har psykiske problemer, og dermed nedbringe antallet af elever, der falder fra ungdomsuddannelserne pga. personlige problemer.
- At uddanne studievejledere/lærere til i større omfang at kunne varetage støtte- og rådgivningsfunktionen i forhold til sårbare elever.
- At fremme den enkeltes ressourcer og evne til at få optimalt udbytte af undervisningen.
- At aftabuisere psykiske sygdomme og problemer, så det bliver mere acceptabelt at have en psykisk sygdom eller psykiske problemer og at søge hjælp.
- At forebygge, at psykiske problemer udvikler sig til behandlingskrævende psykiske sygdomme blandt eleverne på ungdomsuddannelserne.
- At fremme tidlig opsporing af elevernes psykiske sygdomme og problemer samt henvisning til relevante støtte- og behandlingstilbud.
- At fremme et sundt psykisk arbejdsmiljø på ungdomsuddannelserne.
- At bidrage til regeringens ambition om, at 95% af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse.

1.3. Succeskriterier

1.3.1 Overordnede succes-kriterier

Det overordnede succes-kriterium for indsatsen er, at elevernes trivsel fremmes, så antallet af frafald pga. personlige problemer mindskes. Registrering af årsagen til mistrivsel samt procentdelen af fastholdte er indarbejdet fra projektets start og danner grundlag for evalueringen af projektet. Fastholdelsesprocenten anses for tilfredsstillende, hvis 50% af de henviste elever fastholdes med støtte fra psykologtilbuddet. Det er desuden et overordnet succes-kriterium, at de relevante uddannelsesinstitutioner bliver bekendt med tilbuddet i tilfredsstillende grad.

1.3.2 Undervisning

Det er et succes-kriterium, at størstedelen af eleverne oplever, at de kan bruge det lærte konstruktivt i forhold til deres videre uddannelsesforløb. Som led i dokumentationen af indsatsen får underviste elever et evalueringsskema, hvor de kan vurdere undervisningen. Det er et succes-kriterium, at gennemsnittet af denne vurdering ligger på fire eller højere (på en skala fra 1-6).

1.3.3 Psykologisk rådgivning

Det er et succes-kriterium, at samtlige elever tilbydes en visiterende psykologsamtale senest tre uger efter første henvendelse. Endvidere er det et succes-kriterium, at elever og studievejledere selv angiver psykologens støtte som en afgørende faktor for elevens fastholdelse og gennemførelse af den påbegyndte uddannelse. Konkret er det et succes-kriterium, at minimum 60% af de frafaldstruede elever med hjælp fra psykologrådgivningen bliver fastholdt i deres ungdomsuddannelse.

1.3.4 Opkvalificering af studievejledere og lærere

Overordnet er målet, at studievejledere og lærere på ungdomsuddannelserne opfatter tilbuddet om opkvalificering som brugbart og attraktivt og som noget, der kan hjælpe dem i deres daglige arbejde. Det er et succes-kriterium at udarbejde et forløb for vejledere og lærere, der skal styrke deres evne til i højere grad at kunne varetage de udsatte unges problemer lokalt.

- Det er et succes-kriterium at afholde fire årlige konferencer for studievejledere og andre professionelle med bl.a. mistrivsel og støttemuligheder som tema.
- Det er et succes-kriterium, at der afholdes minimum otte årlige eftermiddagsmøder for studievejledere. Derudover besøger projektets undervisere og psykologer de enkelte lærerkollegier i det omfang, det efterspørges af uddannelsesinstitutionerne.
- Det er et succes-kriterium, at gennemsnittet på evalueringerne af opkvalificeringstilbuddet ligger på fire eller højere (på en skala fra 1-6).

2. Metode

2.1 Målgruppe

Den primære målgruppe er elever på ungdomsuddannelser og produktionsskoler i Københavns og Frederiksberg kommuner, særligt de 16-25-årige. Den sekundære målgruppe er studievejledere, lærere og andre på ungdomsuddannelserne i de to kommuner.

Projektet dækker i alt 43 ungdomsuddannelsessteder. De er fordelt således:

- 20 gymnasier og hf
- Fire afdelinger under Niels Brock (Copenhagen Business College)
- Ni erhvervsskoleafdelinger (fem fra KTS, tre fra TEC og en fra CPH West)
- Seks andre erhvervsuddannelser (to SOSU-skoler, Fodterapeutskolen, Hotel- og Restaurantskolen, Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere samt Søværnets

- Teknikkursus)
- Fire produktionsskoler

2.2 *Strategi*

Projektets kerneydelser – undervisning, rådgivning og opkvalificering samt dokumentation og evaluering – har højeste prioritet. Yderligere udviklingsopgaver og ad hoc-opgaver bliver prioriteret ud fra, hvilke aktiviteter der har den største effekt i forhold til de ressourcer, der skal bruges. For at nå projektets målsætninger skal projektets ydelser synliggøres og være nemme at gøre brug af for de forskellige målgrupper.

2.3 *Indhold*

2.3.1 *Organisering*

Ungdomsprojektet er organisatorisk en del af PsykiatriFondens Børne- og Ungeafdeling. Børne- og Ungeafdelingens afdelingsleder refererer til områdechefen for kommunikation.

2.3.2 *Personale*

Den 31. december 2010 var følgende personer ansat i projektet: psykolog Anne Kaplan, psykolog Tina Månsson Hansen, psykolog Dorthe Andersen, psykolog Therese Dittmann, psykologfaglig koordinator Mette Haaning (alle autoriserede), underviser og psykolog Christina Fischer Stougaard, underviser og socialpædagog Ronny Højgaard Larsen, projektkoordinator, cand.mag. Lise Uldall-Poulsen og afdelingsleder, cand.mag. i psykologi og filosofi Hallur Gilstón Thorsteinsson,.

Psykologer og undervisere udgør et team med stor pædagogisk og psykologisk viden og erfaring, og deres forskellige baggrunde og erfaringer indvirker konstruktivt på den sparring, der foregår i teamet. Den aktuelle personalesammensætning betyder, at:

- Der udbydes undervisning til elever op til fire dage om ugen.
- Der udbydes støttende psykologsamtaler alle ugens dage.
- Opkvalificering og vejledning af professionelle (studievejledere og lærere) prioriteres højt og gennemføres udover fastlagte konferencer og eftermiddagsmøder efter behov/ efterspørgsel.

Underviserne modtager ekstern supervision af psykolog Dorthe Meinicke og opkvalificeres løbende i forhold til relevante temaer. Psykologerne modtager fem timers månedlig supervision ved ekstern supervisor psykolog Helene Grau.

2.3.3 *Undervisning af unge*

PsykiatriFondens Ungdomsprojekt underviser elever på ungdomsuddannelserne i psykisk mistrivsel og forebyggelse af samme. Formålet med undervisningen er at nedbryde eksisterende tabuer og fordomme, fjerne berøringsangst og øge viden om og tolerance over for mistrivsel og psykisk sygdom samt at tilskynde elever, der måtte have et behov, til at søge hjælp så tidligt som muligt.

Indholdet i undervisningen:

- Hvad er normalt, og hvornår er der tale om psykiske problemer?
- Hvad er f.eks. spiseforstyrrelser, depression, selvskade og angst?
- Hvad gør man, hvis man selv, en i familien eller en af vennerne får det psykisk dårligt?
- Psykisk sundhed og forebyggelse.

Rammerne for undervisningen:

- Undervisningen varetages typisk af to undervisere.
- Et undervisningsmodul varer to en halv time og består af to timers undervisning og en halv times efterfølgende åben rådgivning for de elever, der har interesse og behov for det.
- Der undervises i hold a ca. 25-30 elever ad gangen.
- Skolen stiller et undervisningslokale til rådighed.
- Det er en forudsætning for besøget, at der er en lærer til stede, mens de unge bliver undervist.

2.3.4 Psykologisk rådgivning

Fokus for psykologsamtalerne er fastholdelse på uddannelsen og rådgivning i forhold til personlige problemer, der gør det svært for den unge at gennemføre uddannelsen.

Forudsætninger for at modtage psykologtilbuddet:

1. Eleven er 16-25 år og aktiv på en ungdomsuddannelse i Københavns eller Frederiksberg kommune (elevens bopæl er underordnet).
2. Eleven vurderes som aktuelt frafaldstruet eller mistrives i sådan en grad, at det på sigt kan udgøre en trussel i forbindelse med uddannelsen.
3. Eleven har personlige, sociale eller psykiske problemer, herunder:
 - Nedtrykthed og let/moderat depression
 - En angstproblematik (ikke af psykiatrisk karakter)
 - En pårørende-problematik (ikke sygesikringsberettiget)
 - En overgrebsproblematik (ikke sygesikringsberettiget)
 - Problemer i familien, herunder skilsmisse og konflikter
 - Selvværds- og identitetsproblemer
 - Ensomhed/isolation
 - Mistrivsel i skolen/studiemæssige problemer
 - Mobbning
 - Stress

Alle tre kriterier skal være opfyldt.

Rammerne for psykologtilbuddet:

- Henvielse af unge til Ungdomsprojektets psykologiske rådgivning foretages af studievejleder eller leder/rektor, så der altid er kontakt mellem fonden og skolen imellem. Henvielsen sker via et henvisningsskema samt evt. ved kontakt til en af projektets psykologer.
- Elever med et misbrug eller svære psykiatriske problemstillinger, f.eks. unge med psykoser, svære spiseforstyrrelser eller svære depressioner, visiteres af studievejlederen til andre mere relevante tilbud.
- Samtalerækken består som udgangspunkt af 1-10 samtaler. Der er mulighed for både individuelle forløb og gruppeforløb.
- Samtaler med de unge afholdes i PsykiatriFondens lokaler i København NV.

Ungdomsprojektets psykologiske rådgivning tilbyder op til 10 psykologsamtaler til de unge, der visiteres. Der er tale om støttende samtaler, hvor psykologen og den unge arbejder med de ting, som p.t. optager og fylder i den unges dagligdag, og som gør det svært for den unge at koncentrere sig om sin uddannelse. Det kan f.eks. være at hjælpe den unge med at styrke de sociale relationer, arbejde med selvværd, hjælpe med at strukturere hverdagen eller med at håndtere det at være pårørende til en psykisk syg forælder. Nogle unge har symptomer på angst og depression, mens andre kæmper med selvskaide eller andre følelsesmæssige problemer. I visse tilfælde kan samtaleforløbet

være et egentligt terapeutisk forløb. Psykologerne arbejder ud fra et både narrativt, psykodynamisk og kognitivt grundlag.

2.3.5 *Opkvalificering af professionelle*

Tilbuddet om opkvalificering foregår på forskellige niveauer:

- Studievejledere samt lærere indbydes fire gange årligt til en eftermiddagskonference med eksterne oplægsholdere (ca. 150 deltagere pr. gang).
- Studievejledere indbydes otte gange årligt til eftermiddagsmøder med forskellige temaer, som varetages af projektets undervisere. Undervisningen foregår i PsykiatriFondens lokaler og giver mulighed for tæt dialog mellem undervisere og deltagere pga. et begrænset deltagerantal (maks. 30).
- Den enkelte uddannelsesinstitution kan invitere projektets undervisere til at undervise studievejledere og (kontakt)lærere i emner, f.eks. den svære samtale eller specifikke psykiatriske/psykiatrinære problemstillinger. Der er både tale om halv- og heldagsarrangementer.

2.4 *Synergi i forhold til fondens andre aktiviteter*

PsykiatriFondens Ungdomsprojekt er en integreret del af fondens Børne- og Ungeafdeling. Det betyder, at der er et tæt samarbejde på tværs af afdelingens projekter f.eks. i forbindelse med udarbejdelse af undervisningsmateriale, forberedelse af konferencer for professionelle, udviklingsdage og særlige arrangementer, herunder Verdens Mentale Sundhedsdag.

I Børne- og Ungeafdelingen er der desuden, som en del af Børne- og Ungeprojektet, etableret en hjemmeside med oplysning om psykiske sygdomme og problemer målrettet de 13-19-årige, deres pårørende og lærere samt netrådgivning, hvor et panel af ansatte i PsykiatriFondens Børne- og Ungeafdeling rådgiver de unge pr. mail.

PsykiatriFondens Erhvervsrådgivning har stor ekspertise i undervisning, bl.a. i stresshåndtering, den svære samtale og psykisk arbejdsmiljø og udgør derfor en væsentlig sparringspartner i tilrettelæggelsen af undervisningsindhold. PsykiatriFondens Telefonrådgivning styrker ligeledes projektet, idet de unge kan ringe anonymt til rådgivningen og tale med en uddannet rådgiver.

Ovenstående samt andre aktiviteter i PsykiatriFonden – kursusvirksomhed, forlag og blad – har været værdifulde i etableringen af Ungdomsprojektet. Ligeledes har fondens mangeårige erfaring med at formidle viden om psykiske sygdomme og problemer gjort fonden til en troværdig afsender med et omfattende og værdifuldt netværk.

2.5 *Koordinering og samarbejde*

PsykiatriFonden har et omfattende samarbejdsnetværk i hele landet, der både tæller kommuner, offentlige institutioner, interesseorganisationer, foreninger og private tilbud. Dette netværk er en vigtig del af synliggørelsen af Ungdomsprojektets tilbud.

Ungdomsprojektet har et aktivt samarbejde med en række uddannelsesinstitutioner, vejledningscentre, kommunale behandlingssteder, børne- og ungdomspsykiatrien samt øvrige tilbud om psykologhjælp på ungdomsuddannelsesinstitutioner andre steder i landet.

2.6 *Formidling*

PsykiatriFonden har stor erfaring med at oplyse om psykiske sygdomme og problemer via kurser, bøger, kvartalsbladet Psykiatri-Information m.m. Ungdomsprojektet har fra

begyndelsen været styrket af den erfaring og det netværk, der allerede er etableret i fonden.

I Børne- og Ungeafdelingen er der udviklet en omfattende database og mailinglister, som bruges til at formidle information om kurser, konferencer og nyt materiale, som kan have interesse blandt fagfolk inden for psykologi, pædagogik eller undervisning. Derudover er der etableret et godt samarbejde med diverse fagblade, som gør, at fondens aktiviteter kan annonceres gratis, f.eks. i bladet Gymnasieskolen.

3.0 Status

3.1 Er målsætningerne for 2010 nået?

De opstillede mål for PsykiatriFondens Ungdomsprojekt i strategiplanen for 2010 er for de allerfleste punkters vedkommende nået – med brugernes store tilfredshed. Efterspørgslen af projektets forskellige ydelser har været særdeles stor i nogle perioder og mindre i andre. De opnåede resultater er:

3.1.1 Udviklingsaktiviteter

- To nye workshops er i 2010 blevet udviklet til ungegruppen: 'Rusmidler og risikoadfærd' og 'Konflikthåndtering'.
- Depressionsgruppen og eksamensangstgruppen er videreudviklet ift. metode og form.
- En ny visitationsprocedure for den psykologiske rådgivning er udviklet og afprøvet.
- Børne- og Ungeafdelingens hjemmeside www.tabu.dk er blevet mere dynamisk, med flere film om psykisk mistrivsel og flere billeder fra begivenheder, der omhandler fondens børne- og ungeaktiviteter.

3.1.2 Undervisnings-, opkvalificerings- og rådgivningsaktiviteter

- Der blev i 2010 undervist i alt 2.364 elever fordelt på 60 undervisningsdage.
- 10% af de underviste elever (221 elever i alt) har gjort brug af den åbne rådgivning i forbindelse med elevundervisningen (se bilag 1).
- 899 professionelle (primært studievejledere og lærere) er blevet undervist i temaer som 'Sårbare unge', 'Rusmidler og risikoadfærd', 'ADHD' og 'Den motiverende samtale' fordelt på 25 arrangementer (se bilag 2).
- Der er afholdt syv eftermiddagsmøder, hvor 159 professionelle er blevet opkvalificeret (se bilag 2).
- 473 professionelle har deltaget i de fire konferencer afholdt i 2010. Temaerne har været 'Personlighedsforstyrrelser', 'Depression', 'Rusmidler og psykiske problemer hos børn og unge' samt 'Angst hos børn og unge'.
- 288 elever er i 2010 blevet henvist til projektet. 185 forløb er blevet afsluttet, hvoraf 13 elever efterfølgende er hjulpet videre til et andet professionelt tilbud. 50 elever er viderehenvist til andre tilbud, og 59 elever er afmeldt grundet manglende interesse eller andet tilbud inden visitationssamtalen. Ved udgangen af 2010 stod 27 elever på venteliste (se bilag 3).
- Ud fra de foreløbige tal er 84% af de elever, der har haft et forløb i rådgivningen, stadig fastholdt på deres ungdomsuddannelse (eller har gennemført uddannelsen) tre til seks måneder efter afslutningen af samtaleforløbet.
- 91% af uddannelsesinstitutionerne har i løbet af projektperioden gjort brug af en eller flere af Ungdomsprojektets tilbud (se bilag 4).
- Over 500 unge deltog i Verdens Mentale Sundhedsdag for unge, den 8. oktober 2010, hvor emnet var 'Ungdomsliv og psykisk sygdom'.

3.1.3 Målsætninger, som ikke blev opfyldt

Det er ikke lykkedes at etablere et tættere samarbejde med psykiatrien, men det er et fokuspunkt for 2011.

3.1.4 Målsætninger, som delvist blev opfyldt

Succeskriteriet om, at ventetiden for henviste elever skulle være mindre end tre uger, er desværre ikke opfyldt pga. det meget høje antal henviste elever. En række tiltag er taget i 2008 og 2009. I 2010 blev en ny visitationsprocedure afprøvet, hvor eleverne fik en visitationssamtale inden for tre uger, men grundet det store antal af henviste elever måtte de efterfølgende vente med at få sat deres egentlige forløb i gang, til der var personaleressourcer til det. Denne visitationsprocedure havde nogle fordele, men viste sig ikke optimal, hvorfor der i 2011 igen vil være fokus på, at ventetiden for henviste elever bliver mindre end tre uger.

3.2 Opsummering af resultater siden projektstart i 2007

3.2.1 Kerneydelser

- Der blev i efteråret 2007 udviklet et undervisningskoncept til ungdomsuddannelserne. Konceptet blev udbudt pr. 1. januar 2008 og revideret i sommeren 2008, hvorved der bl.a. blev sat større fokus på psykisk sundhed. Der er frem til og med 2010 undervist i alt 5.591 elever. Herudover har der været ca. 1.300 deltagere ved de tre arrangementer i forbindelse med Verdens Mentale Sundhedsdag i henholdsvis 2008, 2009 og 2010.
- Der er udviklet et kursuskoncept for studievejledere og (kontakt)lærere på ungdomsuddannelserne. I alt har 2.031 studievejledere og lærere deltaget i opkvalificeringskurser, og der har derudover været ca. 1.800 deltagere til de i alt 12 afholdte konferencer.
- Ungdomsprojektets psykologiske rådgivning er blevet etableret. Tilbuddet om gratis rådgivning og vejledning til sårbare unge på ungdomsuddannelserne blev udbudt pr. 1. december 2007, og i løbet af sommeren 2008 blev også et gruppetilbud til unge med familiekonflikter udviklet. I 2009 blev tilbuddene om en depressionsgruppe og en eksamensangstgruppe udviklet. I alt er 760 elever blevet henvist, hvoraf 393 har afsluttet et forløb, og 13 af de afsluttede elever er efterfølgende blevet hjulpet videre til et andet professionelt tilbud. 125 elever er viderehenvist til andre mere relevante tilbud, og 107 elever er afmeldt inden de er påbegyndt et forløb. Den 31. december 2010 var 108 elever aktive i forløb og de resterende 27 på venteliste.

3.2.2 Web og kommunikation

- Ungdomsprojektets tilbud samt information om projektet i øvrigt er beskrevet på www.psykiatrifonden.dk og www.tabu.dk.
- Informationsmateriale er udviklet.
- Informationsbreve er efter behov sendt ud til alle involverede uddannelsesinstitutioner samt udvalgte samarbejdspartnere.
- En henvisningsmappe med relevante tilbud til unge er udarbejdet og opdateres med jævne mellemrum.
- Ungdomsprojektet er blevet omtalt i forskellige tidsskrifter, lokalaviser og landsdækkende aviser. I 2010 har der bl.a. været artikler i Berlingske Tidende og Gymnasieskolen.

3.2.3 Dokumentation og strategi

- Dokumentationsplan for projektet er udarbejdet og er kontinuerligt implementeret.
- Der indsamles kontinuerligt artikler og rapporter af relevans for projektet.

- Strategiske handlingsplaner for 2007, 2008, 2009 og 2010 er udarbejdet og implementeret.

3.2.4 *Netværk*

- Der er etableret et bredt samarbejdsnetværk bestående af bl.a. Undervisningsministeriet, Projekt NetOpNu i Sønderjylland, Kommunernes Landsforening, Ungdommens Uddannelsesvejledning, studievejledere i de to kommuner, Ungdomsklinikken i København, Familierådgivningen på Frederiksberg, Folkesundhed København, relevante studievejlederforeninger m.m.
- Der er nedsat en referencegruppe for Ungdomsprojektet bestående af 11 personer med relevant viden om unge, frafald, studievejledning, psykologisk rådgivning og psykiske sygdomme (se bilag 5 for sammensætningen af gruppen). Referencegruppen mødes to gange årligt og bidrager med faglig kvalitetssikring og inspiration til arbejdet i projektet.
- Børne- og Ungeafdelingen fungerer via Ungdomsprojektet og Børne- og Ungeprojektet også som videntcenter. Der har løbende været henvendelser fra såvel institutioner (herunder UU-centre) som private (herunder journalister og studerende).

3.2.5 *Videreførelse af projektet 2011-2014*

Første halvdel af 2010 var præget af et omfattende arbejde med at indsamle dokumentation og erfaringer fra projektperioden til brug i ansøgningen om projektets videreførelse i 2011-2014. Projektets gode resultater har resulteret i en bevilling på yderligere fire år. I bevillingen er der nogle ændringer i forhold til tidligere, således at tilbuddet fremover udelukkende er målrettet erhvervsuddannelser og produktionsskoler i Københavns- og Frederiksberg kommuner samt satellitafdelinger i omegnskommuner. Det er hensigten, at Ungdomsprojektet i løbet af de næste fire år skal overgå til drift og således sikre projektet økonomisk uafhængighed af projektmidler.

4. **Evaluering**

4.1 *Hvorfor virker det?*

Den store interesse, som PsykiatriFondens Ungdomsprojekt har mødt blandt såvel ungdomsuddannelsesinstitutionerne, kommunale og offentlige samarbejdspartnere og behandlings- og rådgivningstilbud på børne- og ungeområdet, viser, at behovet for støtte- og rådgivningstilbud på området er stort. Undervisningen og de støttende samtaler er et godt og relevant supplement til skolernes øvrige tiltag for at øge trivslen og fastholde eleverne på deres uddannelse.

Projektet er tilrettelagt på en måde, der gør det nemt for uddannelsesinstitutionerne at gøre brug af de forskellige ydelser, f.eks. sker reservation af undervisning og kursus-tilbud samt visitation til psykologtilbuddet ved nemme procedurer. Projektet er i høj grad fleksibelt og designet til at imødekomme brugernes behov.

At projektet er placeret i PsykiatriFondens regi betyder, at det forbindes med høj troværdighed og faglig kvalitet. Det er blevet tydeligt for projektets ansatte i forbindelse med opstartsfasen, hvor der er etableret mange samarbejdsrelationer. PsykiatriFondens ry og eksisterende netværk har dermed været afgørende for projektets etablering.

4.2 *Hvad er lykkedes?*

Først og fremmest er det lykkedes at udvikle et gennemarbejdet og målrettet tilbud til unge på ungdomsuddannelser, som er med til at fremme trivslen og mindske frafaldet pga. personlige problemer. Det er lykkedes at skabe et stort og aktivt samarbejdsnetværk, som betyder, at kendskabet til projektet er højt. Derudover er det lykkedes efter

udviklings- og startfasen at komme ind i en stabil konsolideringsfase med mange henvisninger og stor efterspørgsel på både elev- og lærerundervisning.

På de uddannelsesinstitutioner, som har taget imod tilbuddet, er der blevet etableret et godt og velfungerende samarbejde, særligt med studievejlederne. Dette samarbejde er helt centralt for projektets resultater. Det er studievejlederne, som henviser de unge til projektets psykologer. Fra starten skabes der konsensus mellem elev, psykolog og uddannelsesinstitution om, hvad formålet med og rammerne for støtten er. Derudover sikrer samarbejdet, at eleven ikke står alene efter endt forløb, men at studievejlederen er involveret og dermed også forpligtet. Endvidere afholdes årlige opfølgingsmøder med studievejledere.

Udover en fastholdelsesprocent langt over den forventede (84% kontra en målsætning på minimum 60%) er der blandt de elever, der har været i samtaleforløb, meget positive tilbagemeldinger. Nedenfor ses et par eksempler på elevernes svar på spørgsmålet om kommentarer til forløbet i øvrigt:

Samtalerne har hjulpet mig med at gennemføre gymnasiet og gennemleve en svær periode i mit liv. Samtalerne har hjulpet mig med redskaber til at tackle akut ubehag og psykiske problemer. Samtalerne og min psykolog i PsykiatriFonden hjalp mig med at informere skolen om mine psykiske problemer og lave særaftaler, som gjorde hverdagen på skolen samt eksaminer mindre krævende og mere behagelige. Muligheden for samtaler i PsykiatriFonden har kort sagt været min redning. Min psykolog samt de andre i fonden gør et rigtig godt arbejde, og de skal for alt i verden fortsætte!

Samtalerne hjalp mig til at føle, at jeg hele tiden var i positiv udvikling, på vej op af trappen, selv når jeg troede, at det hele var ved at gå i stå. Samtalerne fik afmystificeret og af-tabuiseret mange af de tanker, jeg gjorde mig om, at jeg var unormal.

I en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt eleverne efter endt samtaleforløb, nævner 98%, at de vil anbefale andre at tale med en psykolog. Over 90% mener, at det er samtalerne med psykologen eller kombinationen af samtalerne og deres egen styrke, der er skyld i, at de har fået det bedre. På spørgsmålet om, hvorvidt samtalerne har haft positiv indflydelse på tanker om fremtiden, svarer over 80%, at det har de i meget høj grad, i høj grad eller i nogen grad. Det samme er gældende for spørgsmålene om samtalerne indflydelse på henholdsvis selvværdet og oplevelsen af at være rustet til fremover at klare problemerne. Endvidere svarer 70%, at samtalerne har haft positiv indflydelse på lysten til at gå i skole og på den faglige indsats.

Det er lykkedes at sætte fokus på uddannelsesstedernes personaleudvikling ved at tage direkte kontakt til ledelsen og tilbyde gratis undervisning og opkvalificering af studievejledere og lærere. Det har skabt stor begejstring blandt såvel lederne som de ansatte på uddannelsesinstitutionerne. Endvidere viser evalueringer af opkvalificeringen, at deltagerne – på en skala fra et til seks – vurderer, at både kurserne som helhed, fagligheden, formen, formidlingen og anvendeligheden ligger i top (mellem fem og seks).

Sidst men ikke mindst er det lykkedes at sætte psykisk mistrivsel og forebyggelse på skoleskemaet hos en række elever på ungdomsuddannelsesinstitutionerne i Københavns og Frederiksberg kommuner.

4.3 *Sideeffekter*

Ungdomsprojektets aktiviteter har været inspiration til andre initiativer på området – både internt i fonden og eksternt. F.eks. kan nævnes, at både erfaringer og metoder fra Ungdomsprojektet har været centrale i forhold til beslutningen om at etablere PsykiatriFondens Erhvervsskoleprojekt i 2009 og PsykiatriFondens Projekt Trivsel på EUD, som påbegyndes i 2011. Et projekt, som fonden igangsætter i samarbejde med Undervisningsministeriet, med fokus på udvikling og implementering af trivsels- og misbrugs-politikker på erhvervsskoleområdet.

5. **Perspektiver**

5.1 *Overordnede perspektiver*

Det vurderes, at projektet gør en mærkbar forskel for særligt de frafaldstruede elever på hovedstadens ungdomsuddannelser. Herudover anses den forebyggende effekt at have stor værdi for samtlige nuværende og kommende elever (jf. langtidseffekten via de opkvalificerede lærere og studievejledere). Desuden vil projektet på sigt give indsigt i, hvor stort omfanget med personlige problemer er, og i hvor stor udstrækning det kan afhjælpes via forebyggende arbejde og psykologisk støtte. Dette er viden, som vil kunne målrette og effektivisere indsatsen yderligere på sigt.

Ungdomsprojektets hidtidige historie har været kendetegnet ved nytænkning, udvikling og implementering. 2011 vil blive præget af udvikling og tilpasning af projektet, så erhvervsuddannelserne og produktionsskolerne får det optimale ud af projektets forskellige tilbud. Derudover er de første grundsten lagt for, at indsatsen som Ungdomsprojektet har udgjort rammerne for i 2007-2010, i løbet af de kommende år vil overgå fra projektform til drift. I 2011 vil gymnasierne blive tilbudt ydelserne mod betaling. Fra 2012 vil erhvervsuddannelsesinstitutionerne også (gradvis) overgå til kontrakter baseret på egenbetaling.

5.2 *Undervisning*

Undervisningskonceptet skal evalueres og evt. revideres i 2011 for at sikre den høje kvalitet af materialet. Desuden vil der være fokus på tilpasning af materialet til målgruppen.

5.3 *Psykologisk rådgivning*

- I løbet af første kvartal skal der udvikles en model for visitationsprocedurer, som er hensigtsmæssig for både de unge, studievejledere og projektets psykologer.
- Projektet vil også fremover tilbyde de unge gruppeforløb. De hidtidige grupper skal tages op til revision og vil blive suppleret af nye gruppekoncepter, som er mere målrettet erhvervsuddannelserne.
- For at forbedre indsatsen for unge med alvorlige psykiske problemer styrkes samarbejdet mellem Ungdomsprojektet, psykiatrien og øvrige behandlingstilbud.
- Henvisningsmappen bliver løbende opdateret og kan downloades af studievejlederne på www.tabu.dk. Studievejlederne kan derved få indblik i, hvilke tilbud de og de unge kan gøre brug af, hvis PsykiatriFondens Ungdomsprojekt ikke anses for det optimale tilbud i den konkrete sag.

5.4 *Opkvalificering*

Både konferencer, eftermiddagsmøder og undervisningstilbud til professionelle vil løbende blive udviklet og opdateret.

5.5 *Netværk og samarbejde*

Kontakten til samarbejdspartnere udbygges kontinuerligt både gennem mødeaktivitet, videndeling og information om projektets aktiviteter. Ungdomsprojektet erfaringsudveksler og videndeler endvidere i et allerede etableret landsdækkende netværk af ungdomspsykologer.

5.6 *Referencegruppe*

Der er nedsat en referencegruppe, som skal bistå projektet med faglig sparring, kvalitetssikring og inspiration. Gruppen består af 11 personer og repræsenterer en række interessenter og samarbejdspartnere inden for forebyggelses- og behandlingsområdet. Referencegruppen samles to gange om året. Referencegruppens sammensætning skal i 2011 revideres, så den kan inspirere og hjælpe Ungdomsprojektet bedst muligt med den nye målgruppe.

5.7 *Dokumentation*

- Dokumentations- og evalueringsarbejdet er en af projektets hjørnestene. I starten af 2011 udarbejdes en dokumentationsplan, som skitserer arbejdet med registrering, evaluering og effektmåling for hele den kommende projektperiode (2011-2014).
- Databasen med informationer om elevernes journaler skal opdateres og gøres mere brugervenlig og effektiv i forhold til udtræk.

5.8 *Hjemmeside*

Børne- og Ungeafdelingens hjemmeside skal fortsætte sin dynamiske udvikling. Der skal flere videoer på siden, som dokumenterer afdelingens arbejde, og der skal oprettes en underside målrettet forældre til børn med psykiske vanskeligheder. Desuden skal der oprettes en facebook-profil for at styrke den direkte dialog med de unge.

5.9 *Presse og markedsføring*

I sommeren 2010 ansatte fonden en pressechef, som har formået at skabe stor synlighed også af Ungdomsprojektet. Samarbejdet fortsætter i 2011, så projektets resultater vedblivende synliggøres i medierne.

6.0 **Økonomi**

Tilbuddet om psykologisk rådgivning til sårbare elever samt undervisning af elever og studievejledere og/eller lærere på erhvervsuddannelserne er gratis. Deltagelse i konferencer og eftermiddagsmøder koster henholdsvis 200 kr. og 100-150 kr. pr. deltager (til dækning af udgifter til forplejning).

I perioden 2007-2010 har projektet været støttet af Undervisningsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet. Det årlige budget var i 2007 på 3 mio. kr., i 2008 3.675.000 og i 2009 og 2010 4.350.000 (*regnskab 2010 vedlægges separat*).

7.0 **Konklusion**

PsykiatriFondens har siden 2002 arbejdet med at oplyse om og forebygge psykiske sygdomme og problemer blandt børn og unge. En indsats, der har gjort det tydeligt, at særligt gruppen af elever på ungdomsuddannelserne har manglet støttetilbud på trods af, at særligt produktions- og erhvervsuddannelserne forholdsmæssigt rummer en meget stor andel af sårbare elever.

PsykiatriFondens Ungdomsprojekt blev etableret i 2007. Formålet med projektet er at yde støtte til (sårbare) elever på hovedstadens ungdomsuddannelser. Målet er at forebygge psykisk sygdom og mistrivsel samt gennem oplysning, rådgivning og støttende psykologsamtaler at tilføre eleverne ressourcer, der gør det muligt for dem at gennemføre den påbegyndte uddannelse.

Projektet gennemgik en etablerings- og udviklingsfase i 2007 og i første del af 2008. Herefter har der været fokus på konsolidering af kerneydelser og på udvikling af supplerende aktiviteter. I 2010 ansøgte PsykiatriFonden Undervisningsministeriet, Indenrigs- og Sundhedsministeriet og Socialministeriet om videreførelse af projektet. Ansøgningen blev imødekommet med den prioritering fra bevillingsgivers side, at Ungdomsprojektets målgruppe fremover udgøres af erhvervsuddannelserne og produktionsskolerne.

I de fire år, projektet har eksisteret, er der blevet etableret et bredt samarbejdsnetværk inden for såvel kommunale og offentlige interessenter, relevante rådgivnings- og vejledningstilbud samt uddannelsesinstitutioner. Efterspørgslen og interessen fra disse samarbejdspartnere bevidner, at behovet er stort.

Hvis uddannelse skal være for alle, må uddannelserne indrettes på en sådan måde, at de sårbare elever også kan gennemføre dem. I PsykiatriFonden er det vores vurdering, at Ungdomsprojektet er et væsentligt skridt i den rigtige retning, og at projektet kan bidrage mærkbart til regeringens målsætning om, at 95% af en ungdomsårgang gennemfører en ungdomsuddannelse. Det er således lykkedes at sammensætte et projekt, der på den ene side støtter og fastholder elever, som her og nu har brug for hjælp til at overkomme personlige problemer, og på den anden side medvirker til at forebygge psykiske sygdomme og problemer blandt eleverne. De menneskelige og økonomiske gevinster ved en sådan indsats er åbenlyse – på kort såvel som på lang sigt.

Bilag 1: Status 2010 på Ungdomsprojektets elevundervisning

2010-1	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
Jan	73	12	16	3	5
Feb	51	7	14	2	3
Mar	379	39	10	9	19
I alt	503	58	12	14	27

2010-2	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
Apr	367	29	7	9	17
Maj	304	23	8	9	16
Jun	99	5	3	2	6
I alt	770	57	7	20	39

2010-3	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
Jul	0	0	0	0	0
Aug	72	16	22	3	4
Sep	564	48	9	10	20
I alt	636	64	10	13	24

2010-4	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
Okt	285	35	12	8	13
Nov	170	9	5	5	6
Dec					
I alt	455	44	10	13	19

2010 samlet	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
1.kvt.	503	58	12	14	27
2.kvt.	770	55	6	20	39
3.kvt.	636	64	10	13	24
4.kvt.	455	44	10	13	19
I alt	2364	221	9	60	109

2007-2010	Antal elever	Antal i rådg.	Rådgivne %	Antal u-dage	Antal hold
2007	*				
2008	1356	157	12	42	65
2009	1871	171	9	54	85
2010	2364	221	9	60	109
I alt	5591	549	10	156	259

* Note: Konceptet for elevundervisning blev udarbejdet i 2007, og den egentlige undervisning af elever først påbegyndt i 2008.

Bilag 2: Status 2010 på Ungdomsprojektets opkvalificering

2010-1	Underviste	Kurser	Underviste	EMS
Jan	209	8	25	1
Feb	73	3	15	1
Mar	45	2	30	1
I alt	327	13	70	3

2010-2	Underviste	Kurser	Underviste	EMS
Apr	73	2		
Maj	75	2		
Jun	20	1		
I alt	168	5		

2010-3	Underviste	Kurser	Underviste	EMS
Jul	0	0	0	0
Aug			16	1
Sep	16	1	25	1
I alt	16	1	41	2

2010-4	Underviste	Kurser	Underviste	EMS
Okt	0	0	20	1
Nov	328	5	28	1
Dec	60	1		
I alt	388	6	48	2

2010 samlet	Underviste	Kurser	Underviste	EMS
1.kvt.	327	13	70	3
2.kvt.	168	5		
3.kvt.	16	1	41	2
4.kvt.	388	6	48	2
I alt	899	25	159	7

2007-2010	Underviste	Kurser	underviste	EMS
2007	*			
2008	290	18	126	8
2009	432	14	125	9
2010	899	25	159	7
I alt	1621	57	410	24

* Note: Kurser og opkvalificeringstilbud blev udbudt pr. 1. januar 2008.
EMS står for de eftermiddagsmøder, som afholdes i PsykiatriFonden.

Bilag 3: Status 2010 på Ungdomsprojektets psykologrådgivning

2010-1	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
Jan	57	15	0	0	5
Feb	29	14	10	0	2
Mar	22	14	8	1	7
I alt	108	43	18	1	14

2010-2	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
April	26	10	3	1	7
Maj	15	16	4	1	6
Juni	8	43	1	3	9
I alt	49	69	8	5	22

2010-3	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
Jul	1	6	0	0	8
Aug	20	21	5	2	6
Sep	46	13	9	3	3
I alt	67	40	14	5	17

2010-4	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
Okt	32	6	3	0	3
Nov	29	13	6	0	1
Dec	3	14	1	2	2
I alt	64	33	10	2	6

2010	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
1.kvt.	108	43	18	1	14
2.kvt.	49	69	8	5	22
3.kvt.	67	40	14	5	17
4.kvt.	64	33	10	2	6
I alt	288	185	50	13	59

2007-2010	Henviste	Afsluttede	Viderehenviste	Brobygning	Afmeldte
2007	12	1	0	*	0
2008	201	82	31		33
2009	259	125	44		15
2010	288	185	50	13	59
I alt	760	393	125	13	107

* Note: Det skal bemærkes, at brobygning først registreres i 2010. (Ved brobygning forstås, at eleven har haft et forløb hos en psykolog og er blevet hjulpet videre til et andet professionelt tilbud efter endt forløb i PsykiatriFonden).

Bilag 4: Status 2010 på de tilbud, som Ungdomsprojektets kontakter har gjort brug af

Skole	Undervisning	Rådgivning	Opkvalificering
Akademisk Studenterkursus	x	x	x
Christianshavns Gymnasium		x	x
Det Fri Gymnasium		x	x
Falkonergårdens Gymnasium og HF	x	x	x
Frederiksberg Gymnasium		x	
Frederiksberg HF-Kursus			x
Gefion (tidl. Metropolitan+Ø.Borgerdyd)	x	x	x
HF-Centret Efterslægten	x	x	x
Ingrid Jespersens Gymnasium	x	x	x
Johannesskolen		x	x
Københavns VUC		x	x
Københavns Åbne Gymnasium	x	x	x
Niels Steensens Gymnasium	x	x	x
N. Zahles Gymnasieskole	x	x	
Nørre Gymnasium	x	x	x
Prins Henriks Skole			
Rysensteen Gymnasium	x	x	x
Sankt Annæ Gymnasieskole	x	x	
Voksen Uddannelsescenter Frederiksberg		x	
Ørestad Gymnasium	x	x	x
Sosu Frederiksberg	x	x	x
Sosu København		x	x
CPH West (frisørskolen)	x	x	x
Fodterapeutskolen		x	x
Søværnets Teknikkursus			
Hotel- og Restaurantskolen		x	x
Skolen for Klinikass. og Tandplejere	x	x	x
TEC-Frederiksberg (Strøm)	x	x	x
TEC-Frederiksberg (P&U)			x
TEC-Frederiksberg (HTX)		x	x
KTS, Julius T (M)	x		x
KTS, Kongedybet/Suk. (Div.)	x	x	x
KTS, Rebslagervej (B & A)	x	x	x
KTS, Tuborgvej (P & U)			x
KTS, Jagtvej (HTX)			
KTS, Glostrup		x	
Niels Brock (Julius Th.)	x	x	x
Niels Brock (Kultorvet)			
Niels Brock (Gullfoss)	x	x	x
Niels Brock (Klareboder)		x	x
Den Økologiske Produktionsskole	x	x	x
Produktionsskolen k.u.b.a.	x	x	x
Produktionsskolen Høffdingsvej	x		x
AFUK's Produktionsskole		x	x

Bilag 5: Ungdomsprojektets referencegruppe

Benny Wielandt, uddannelses- og erhvervsvejleder på Teknisk Erhvervscole Center

Bent Kawa, psykiater på Ungdomspsykiatrisk afsnit, Roskilde

Hanne Strunge, studievejleder på Falkonergårdens Gymnasium og HF-Kursus

Ida Koch, psykolog på Den Gule Flyver

John Vinter Knudsen, udviklingschef på Ungdommens Uddannelsesvejledning, Kbh.

Lisbeth Bendtsen, psykolog i Viborg Kommune

Lise Nyholm, overlæge på Børne- og ungdomspsykiatrisk Center Bispebjerg

Marjan Shahmir, psykolog i Etnisk Rådgivningscenter NOOR

Noemi Katznelson, centerleder på Center for Ungdomsforskning, DPU

Ole Lund Sørensen, psykolog i Projekt NetOpNu

Per Schultz Jørgensen, professor og bestyrelsesmedlem i PsykiatriFonden